

Udkast til ny handicappolitik

Forord

Med den nye handicappolitik "Lige muligheder i livet" sætter vi endnu en ambitiøs kurs for handicapområdet i Rødovre. Handicapområdet er et fælles ansvar, som indebærer, at vi alle engagerer os.

Rødovre Kommune vil være landets bedste kommune for borgere med handicap. I 2014 blev vi kåret som Danmarks mester i sociale indsatser af Socialpædagogernes Landsforening, hvor vi lå suverænt nr. 1 – en førsteplads vi ikke fik for ingenting! Vi prioriterer området højt, har gode rammer og mange solide tilbud, der virker. Dem skal vi holde fast i og udvikle. Det er muligt, fordi vi i Rødovre tør, kan og vil.

Vores vision er, at borgere med handicap skal have *lige muligheder i livet*. Selvom vi alle har forskellige vilkår, er det vigtigt, at vi har *lige muligheder* for at skabe os en god hverdag. Vi vil arbejde for, at borgere med handicap kan tage beslutninger om eget liv og få den nødvendige støtte til dette.

Det er vigtigt, at vi skaber sammenhæng i tilbuddene. Det er med til at sikre lige muligheder. Mennesker er forskellige, og vi skal finde fleksible og holdbare løsninger i et tillidsfuldt samarbejde mellem borger, pårørende og fagperson. Det er samtidig vigtigt, at støtten gives tidligt, så vi forebygger, at vanskeligheder vokser sig store.

Der er både plads til og brug for alle i det fællesskab, som vores lokalsamfund udgør. Når vi deltager i sociale fællesskaber, oplever vi at være en ligeværdig del af samfundet. Med Kommunalbestyrelsens vision for velfærdsfornyelse "Sammen om Rødovre" understreger vi, at fællesskab er en bærende kraft i vores lokalsamfund. Vores fællesskaber skal styrkes ved, at vi i endnu højere grad mødes på tværs af forskelligheder, hvad enten det er på arbejdspladsen, på uddannelsen eller i foreningerne.

I Rødovre skal det være let for mennesker med handicap at deltage i samfundslivet, og omgivelserne skal være tilgængelige og trygge. I takt med at samfundet bliver digitaliseret, og velfærdsteknologiske hjælpemidler er tilgængelige, vil vi have fokus på, at alle kan være med. Velfærdsteknologi kan gøre en forskel i borgernes liv i forhold til dagligdagens gøremål og er med til at fremme selvstændigheden.

Vi ønsker med handicappolitikken at skabe dialog om de vilkår og betingelser, som mennesker med handicap lever med i Rødovre. Samtidig er politikken et fælles grundlag for alle medarbejdere i Rødovre Kommune. Handicappolitikken skal ses i samspil med Rødovre Kommunes øvrige politikker, for eksempel Børne- og Ungepolitikken, Sundhedspolitikken og Udsattepolitikken.

Udviklingen af handicappolitikken har været en spændende og lærerig proces, hvor mange borgere, foreninger, politikere og medarbejdere har bidraget. Vi vil gerne sige en stor tak til jer alle. Jeres værdifulde bidrag har endnu en gang bekræftet os i, at vi har et stærkt fællesskab med dybt engagerede medborgere og medarbejdere.

Erik Nielsen
Borgmester

Britt Jensen
Formand for Social- og Sundhedsudvalget

Hvem handler politikken om?

Denne politik favner bredt og handler om børn, unge, voksne og ældre med fysisk, intellektuel, sensorisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse. Mennesker med en funktionsnedsættelse lever vidt forskellige liv - som far eller mor, onkel eller tante, kæreste, studerende, gartner eller kvantefysiker. Fællesnævneren er, at de kan møde forhindringer i forhold til at deltage i samfundslivet.

Vi følger FN's Handicapkonventions definition af, at personer med handicap omfatter personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel og/eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre. Det samfundsrelaterede handicapbegreb understreger, at handicappet opstår i mødet med det omgivende samfund og de forhindringer, der findes her. Der er fokus på omgivelserne frem for personen, og i takt med at omgivelserne udvikler sig, gør handicappet det også. Handicapbegrebet er således dynamisk og kan ændre sig over tid.

Men én ting er et idealsamfund, hvor omgivelserne er indrettet, så funktionsnedsættelser ikke er et handicap – en anden ting er virkeligheden. Her kan være svært at kompensere fuldt ud, og derfor vil mennesker med funktionsnedsættelser i forskellige situationer opleve begrænsninger og dermed handicap.

I politikken bruges *mennesker med handicap* som den gængse betegnelse for *mennesker med en fysisk, psykisk, intellektuel og/eller sensorisk funktionsnedsættelse*.

Tilgange og værdier

FN's Handicapkonvention er et centralt grundlag for Rødovre Kommunes arbejde. Konventionen skal sikre grundlæggende menneskerettigheder for mennesker med alle slags handicap. Handicapkonventionen indeholder mål om, at samfundet skal fjerne forhindringer, så personer med handicap får samme muligheder som andre. Konventionen fastlægger forskellige rettigheder som for eksempel lige ret til uddannelse og arbejde, ret til at deltage i kultur- og fritidsaktiviteter, ret til indflydelse, ret til at bo, hvor man ønsker og med hvem man ønsker, og med den støtte, man har behov for.

Handicapkonventionen sætter sammen med dansk lovgivning og de danske grundprincipper på handicapområdet rammen for, hvilke mål vi skal leve op til for at sikre, at personer med handicap har de samme muligheder som alle andre.

Handicappolitikken tager udgangspunkt i disse tilgange og værdier:

Vi behandler alle lige – men ikke ens

Vi ser alle mennesker som ligeværdige. Mennesker er forskellige og kræver derfor forskellige tilgange og tilbud. Den konkrete og individuelle vurdering er hjørnестenen i samarbejdet mellem borger og fagperson om at finde fleksible løsninger.

Vi har positive forventninger til alle

Det er vigtigt at have positive forventninger til alle. Det påvirker motivation og læring og er en væsentlig drivkraft for udvikling. Forventningerne skal samtidig være realistiske. Det kræver en løbende dialog mellem borger og fagperson at have og fastholde positive og realistiske forventninger.

Vi finder holdbare løsninger

I Rødovre er vi gode til at finde løsninger sammen. Det kræver en åben dialog og fagpersoner, der er gode til at lytte. Løsningerne skal være holdbare og give mening for den enkelte borger. Vi vil derudover sætte fokus på, at de rammer, der definerer samarbejdet, er konkrete og forståelige.

Vi har fokus på habilitering

Den habiliterende indsats er vigtig, for den sigter mod at bevare og styrke mennesker med handicaps evner og funktionsniveau. Ved at opnå den bedst mulige funktionsevne har personer med handicap bedre forudsætninger for at kunne leve et selvstændigt liv.

Vision

Rødovre Kommune vil være landets bedste kommune for borgere med handicap.

Vores vision er:

Alle borgere i Rødovre har lige muligheder i livet.

For at realisere visionen arbejder vi med fire strategimål:

- 1) Et ligeværdigt liv
- 2) Sammenhæng skaber tryghed
- 3) Stærke lokale fællesskaber
- 4) Tilgængelige omgivelser og teknologiske løsninger

Strategimål 1 - Et ligeværdigt liv

Vi vil arbejde for lige muligheder for alle

Ligeværd er den bærende værdi i handicappolitikken. Personer med handicap skal have de samme muligheder som alle andre for at skabe sig en god hverdag med uddannelse, arbejde, familie, venner og fritidsinteresser. Vi skal sikre, at det er muligt for mennesker med handicap at nyde denne rettighed og deltage i lokalsamfundet.

Vi vil styrke den enkeltes mulighed for at tage beslutninger og få den nødvendige støtte til dette. Det gælder særligt for personer med et psykisk handicap, som kan have svært ved at træffe egne beslutninger om hverdagen. Og det gælder uanset alder. Børn og unge med handicap skal kunne udtrykke deres holdninger til eget liv. Vi støtter derfor op om barnets selvstændiggørelse ved overgangen fra barn til voksen, som er vigtig for alle unge – handicap eller ej.

Vi har positive og realistiske forventninger til alle

Uanset vores udfordringer har vi alle evner, som kan komme i spil og udvikles. Vi sætter derfor fokus på evner, potentiale og drømme. Samtidig er det vigtigt at have forventninger. Det påvirker motivation og læring og er med til at udvikle os. Vi har tydelige og positive forventninger til alle. Det er vigtigt, at forventningerne også er realistiske med respekt for, at den enkelte person bedst kender sine egne behov og begrænsninger.

Vi finder fleksible løsninger, der giver mening for den enkelte

For at behandle alle mennesker lige skal der være forskel på støtte og hjælp: Forskellige mennesker kræver forskellige tilgange. Det er vigtigt at finde fleksible løsninger, som er holdbare og giver mening for den enkelte. Nogle personer kan føle sig stempet på grund af deres handicap. Her er det afgørende at se på det hele menneske frem for handicappet.

Vi vil bevare, udvikle og styrke borgere med handicaps kompetencer og funktionsniveau

Mennesker med medfødt eller erhvervet handicap har forskellige behov for støtte til at bevare, udvikle og styrke deres evner og funktionsniveau. Vi vil fokusere på den habiliterende indsats og så vidt muligt sikre, at kompetencer og funktionsniveau ikke forringes eller går tabt. Ved at opnå den bedst mulige funktionsevne har personer med handicap bedre forudsætninger for at kunne leve et selvstændigt liv.

Strategimål 2 - Sammenhæng skaber tryghed

Vi vil styrke sammenhæng i tilbuddene

Det er vigtigt, at vi har sammenhæng i vores tilbud. Det er med til at sikre lige muligheder, og derfor vil vi styrke koordineringen på tværs af fagområder. Gennem tættere samarbejde kan vi udnytte rammer og redskaber endnu bedre og mere effektivt. Ligesom vi i et tæt samarbejde skal sikre enighed om mål og aktiviteter.

Ens verden forandrer sig markant, når man går fra at være barn til at være voksen, eller man kommer ud for en ulykke eller bliver syg. I disse situationer vil der være særligt behov for støtte. Her er det vigtigt at skabe en tryk overgang og et sammenhængende forløb. Vi vil arbejde for, at 'den gamle' og 'den nye' verden hænger sammen.

Vi vil arbejde for, at der er tillid og åbenhed i samarbejdet mellem borgere, pårørende og fagpersoner

Vi har fokus på borgerens situation, og vi tager borgerens oplevelser alvorligt. Mennesker er forskellige, og løsningerne skal derfor baseres på konkrete og individuelle vurderinger. Det kræver tillid og åbenhed i samarbejdet og tydelige forventninger til hinanden. Et godt samarbejde forudsætter også, at borgerne har tillid til, at fagpersonerne har den fornødne faglige viden og kompetencer. Vi vil have fokus på, at medarbejdere er opdaterede på metoder og ny viden.

Nogle mennesker med handicap kan ikke selv overskue valgmuligheder og konsekvenser, og her spiller de pårørende en afgørende rolle. Vi betragter de pårørende som betydningsfulde samarbejdspartner med unik erfaring og viden. Mange pårørende yder en stor indsats, og vi vil støtte op om familiernes forhold. Vi yder grundig rådgivning og vejledning om rettigheder og muligheder til forældre til børn med handicap, så familien får den bedst mulige dagligdag. Vi vil altid – i det omfang borgeren ønsker det – inddrage de pårørende i indsatsen. På den måde finder vi holdbare løsninger.

Vi vil styrke den tidlige tværfaglige indsats og sætte fokus på tidlig helhedsorienteret udredning

Vi vil styrke den tidlige, tværfaglige indsats, for jo tidligere der sættes ind, jo større en forskel kan vi gøre. Ved at reagere hurtigt på begyndende problemer, forebygger vi, at vanskelighederne vokser sig store. Samtidig er det afgørende, at de forskellige fagområder kommer på banen og arbejder tæt sammen.

En tidlig, tværfaglig indsats er med til at øge livskvaliteten for personer med handicap og deres pårørende. Vi vil sætte fokus på tidlig helhedsorienteret udredning af børn og unge med handicap. Der skal ydes en hurtig og effektiv hjælp, så vi bedst muligt støtter op om barnets og den unges udvikling.

Strategimål 3 - Stærke lokale fællesskaber

Vi vil styrke mulighederne for, at alle borgere kan tage ansvar for eget liv og deltage i lokalsamfundet

I Rødovre er fællesskabet vores fundament og en bærende kraft. Vi vil styrke fællesskaberne i vores lokalsamfund, så alle har lige muligheder for at bidrage, engagere sig og være aktive medborgere. Medborgerskab er at tage ansvar for eget liv efter bedste evne og aktivt bidrage til samfundets udvikling. Mennesker med handicap kan have særlige udfordringer, når det kommer til at deltage i fællesskaber og være en del af forskellige netværk. Et handicap må ikke være en forhindring for at være medborger.

Vi vil arbejde for, at flere borgere med handicap kan tage en uddannelse og have et arbejdsliv

Mennesker med handicap oplever ofte, at vejen til et aktivt arbejdsliv føles som et forhindingsløb. Derfor er andelen af personer med handicap i beskæftigelse meget lavere end personer uden handicap. Alle borgere skal have lige muligheder for at tage en uddannelse og være en del af en arbejdsplads, hvis det er en realistisk mulighed. Vores arbejdsmarked skal være åbent, inkluderende og fleksibelt, så flere får mulighed for at forsørge sig selv gennem et meningsfuldt arbejde. De fleste mennesker trives i et uddannelses- eller arbejdsfællesskab, hvor man dagligt har kontakt med andre mennesker.

Vi vil arbejde for at nedbryde fordomme og synliggøre mangfoldigheden i lokalsamfundet

Mennesker med handicap mødes ikke altid med samme respekt som mennesker uden handicap. Mange bliver mødt med fordomme eller bliver stemplet af samfundet. Vi arbejder for at nedbryde fordomme, flytte holdninger og sikre ligestillingen. Mennesker med handicap er en naturlig del af mangfoldigheden i Rødovre, og her vil vi som kommune gå forrest ved at synliggøre dette.

Vi vil øge mulighederne for, at mennesker med handicap kan deltage i en bred vifte af foreningstilbud

I Rødovre har vi et rigt foreningsliv med gode muligheder for at yde en frivillig indsats og få venskaber for livet. Når vi deltager i foreningsfællesskaber og frivilligt arbejde, føler vi os som en ligestillet del af lokalsamfundet. Et godt netværk øger desuden den enkeltes selvstændighed og livskvalitet.

Personer med handicap er primært aktive inden for foreninger og organisationer tilknyttet handicapområdet, selvom mange ønsker at være frivillige og deltage i det brede foreningsliv på samme måde som alle andre. Vi vil øge mulighederne for, at mennesker med handicap kan deltage i fællesskaber, hvor handicappet ikke er det fælles udgangspunkt. Vi opfordrer derfor foreningslivet til at være nysgerrige og åbne sig endnu mere for nye medlemmer.

Strategimål 4 - Tilgængelige omgivelser og teknologiske muligheder

Vi vil arbejde for tilgængelige og trygge omgivelser

I Rødovre skal det være let for mennesker med handicap at deltage i alle dele af samfundslivet. Vi skal indrette vores lokalsamfund på en måde, så omgivelserne ikke opleves som en hindring for at færdes og leve et aktivt liv. Her spiller tilgængelighed en stor rolle. Tilgængelighed handler om lige muligheder for at deltage i samfundets aktiviteter og er en basal forudsætning for at kunne leve et selvstændigt liv. I Rødovre skal vores omgivelser være tilgængelige, anvendelige og trygge, så borgeren på egen hånd kan bevæge sig fra et sted til et andet og undervejs tilegne sig nødvendig information. Det giver tryghed. Rødovre Kommunes bygninger skal være fremkommelige for enhver, så mødet med kommunen foregår i ligeværdige rammer.

Vi vil have en alsidig boligmasse med handicapegnede boliger

Det er afgørende at have en tryk og passende bolig tilpasset forskellige behov. De, der foretrækker at bo sammen med andre, skal i vid udstrækning have mulighed for at vælge dette. En alsidig boligmasse udtrykker respekt for forskellighed. Derfor skal vi så vidt muligt have handicapegnede boliger til de behov, som opstår gennem livet: Ungdomsboliger, bofællesskaber, singleboliger, familieboliger og ældreboliger.

Vi vil støtte op om, at borgere med handicap kan benytte digitale løsninger

Tilgængelighed handler om andet end fysiske rammer og hjælpemidler. I takt med at samfundet bliver digitaliseret, er det vigtigt at tænke i digital tilgængelighed. Digitale løsninger i det offentlige erstatter på nogle områder den personlige betjening og papirbaserede henvendelse. Digitalisering rummer mange gode muligheder for, at personer med handicap kan kommunikere og tilegne sig informationer, men det er en forudsætning, at digitaliseringen er tilgængelig. Vi vil støtte op om, at borgere med handicap kan benytte de digitale løsninger. Digitale løsninger kan øge mulighederne for selv at kunne klare forskellige opgaver og gøre kontakten med det offentlige mere fleksibel. Personer, der ikke har adgang til digital kommunikation, skal have mulighed for alternativer, når de skal i kontakt med kommunen.

Vi vil støtte personer med handicap til at kunne bruge velfærdsteknologiske løsninger

Velfærdsteknologiske hjælpemidler kan fremme livskvaliteten og selvstændigheden hos alle. Velfærdsteknologiske hjælpemidler kan kompensere for funktionsnedsættelser og bevare eller udvikle den enkeltes evner. Samtidig kan hjælpemidler og velfærdsteknologi understøtte mange af de rutineopgaver, som i dag udføres af pårørende og kommunens medarbejdere. For at teknologien kan gøre en forskel, skal vi støtte personer med handicap til selvstændigt at kunne anvende teknologierne. Først og fremmest skal vi synliggøre de mange muligheder for, hvordan velfærdsteknologien kan bruges i hverdagen.

En levende handicappolitik

Handicappolitikken skal omsættes til handlinger, der gør en forskel for borgere i Rødovre, som har et handicap, og deres pårørende.

Der udarbejdes en toårig handleplan med beskrivelse af indsatser for, hvordan vi når strategimålene, og der gøres årlig status på indsatserne.

Når handleplanen omsættes til konkrete indsatser, skal både borgere, medarbejdere og andre aktører inddrages for at skabe ejerskab og forankring af indsatserne.

Handicaprådet er en vigtig samarbejdspartner i udarbejdelse af handleplanen og gennemførelse af de konkrete indsatser og aktiviteter. Med Handicaprådet har Kommunalbestyrelsen et vigtigt forum for dialog og sparring. Rådet har kontakt til et bredt bagland af forskellige tilbud, aktiviteter, handicaporganisationer og handicapgrupper, som har stor viden om og erfaringer med, hvordan vi konkret kan fremme lige muligheder og et liv på egne præmisser.